ಸಾಹಿತ್ಯ ಸ ಘ ತ್ತು

,ಬ್ರಾ ಜಿಷ್ಣುಣಿಗೆ ಕ ಥೆಹ ೇಳುವ ಕಲೆ ಕರಗ ತ, ಕ ರತಲಾಮಲಕ. ,ದಾರ್ಶನಿಕ ಕಥೆಗಳನ್ನ ಹೇಳು ತ್ತಿರು ತ್ತದು ರಿಂದ ಲ ೌಕಿಕ ರಿಗ ೂ ರುಚಿಸು ವತಿ ಬೇಕಾದ ಮ ಸಾಲೆ ಸೇರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕ ಥೆಯ ಹೆಣಿಗೆ ಚ ಂದಗಾಣು ಉಪ ಕ ಥೆಗಳ ಬಣ್ಣ ಹ ಚ್ಚುತ್ತಾನೆ. ಹಿನ್ನಿಲೆ ತ ತ್ತ್ವದ ಸಾರ್ಥಕ ಮ ತ್ತು ಪ ರಿಣಾಮ ಕಾರಿ ಅನ್ವಯ ವನ್ನ ವಿಷ್ಯು ಶ್ಮೋರ ರಿಸಿಯು ಕಥೆ ಸ ನತ್ಕು ಮ ಾರ ಚಕ್ರ ವರ್ತಿಯ ಕಥೆ– ಮು ಂತಾದ ಕ ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡ ಬಹು ದು. ಕ ಥನ ಕಲೆ ತ ನ್ನ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ತಿ ಸ ಯೋಜ ನ ತಿಗ ಳೊಂದಿಗೆ ಸಿದ್ಧಿ ಸಿರು ವ ಯ ಶಸ್ವಿ ಕ ಥೆಗಳೆಂದು ಸು ಕು ಮ ಾರಸ್ವಾಮಿ , ಸು ಕೇಶಿ ಳ ಮ ತ್ತು ಗುರು ದತ್ತ ,ದ ತಾರ ರ ಕ ಥೆಗ ಳನ್ನ ಹೆಸ ರಿಸ ಬಹು ದು.

ಒಂದು ಘಟ್ಟ ಮು ಟ್ಟ ವವೆಗೆ ಕ ಥೆಯ ನ್ನ ರೋಚಕ ವಾಗಿ ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹ ೋಗಿ, ಅದು ನ್ನು ಅತ್ಯ ಂತ ಕು ತೂಹ ಲಕಾರಿ ಮ ಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿ ಸಿ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಮ ತ್ತೆ ಕಳೆ ಗೆಳೆದು ಬರು ವತಿ ಹಿಂದು ಣ ಕ ಥೆಯ ನಿರ ೂಪಣೆಗೆ ತೊಡಗಿರು ವ ಸ್ವಾರ ಸ್ಯ ಕೆಲ ವು ಕ ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಿಸಿಕಟ್ಟಿದೆ. ಒಂದು ದೃಷ್ಟಾ ಂತ ದೊಂದಿಗೆ ಇದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟ ಪಡಿಸ ಬಹು ದು. ವಿಷ್ಯು ಶ್ಮೋರ ನ ಕ ಥೆಯ ಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳರ ನ ಡ ವೆ ನ ಡೆಯು ವ ಆಕರ್ಷಕ ಪೈಪೋ ಟಿ ಸ ಯೋಜ ನ ವಾಗಿದೆ: ಕ ಣ್ಣ ಕಟ್ಟುವಿದ್ಯೆ , ಸ ವಾಲು , ಪಾಟಿಸವಾಲು , ದೇಶಾಂತ ರ ಹ ೋಗು ವು ದು, ಪ ರೀಕ್ಷೆ , ಪ್ರ ತಿಭ ಟನೆ, ಸಹ ನೆ, ಸೋಲ ೊಪ್ಪಿಗೆ, ಸ್ನೇಹ ಾದಿಕ್ಯ –ಇವೆಲ್ಲ ನಾಟಕೀಯ ನೆಲೆ ಯ ಲ್ಲಿ ಚಲಿಸು ತ್ತವೆ. ಇಬ್ಬ ರ ೂಸೋಲು ತ್ತಾರೆ, ಇಬ್ಬ ರ ೂಗೆಲ್ಲುತ್ತಾರೆ;ಹ ತ್ತಿರವಿದ್ದು ದೂರ ಸರಿದು ಮ ತ್ತೆ ಹ ತ್ತಿರ ಬರು ತ್ತಾರೆ–ಕ ಥೆ ಕ ಳೆಗೊಳ್ಳುತ್ತ, ಬಿಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳು ತ್ತದೆ. ಯ ಾವ ಹ ಂತದಲ್ಲೂ ಕು ತೂಹ ಲ ಬತ್ತುವು ದಿಲ್ಲ , ಅಂಕ ದ ಪರದೆ ಬೀಳು ವತನದ ವ್ಯ ಾಸ ಮೀಳು ತ್ತಾ ಬೆಳೆಯು ತ್ತದೆ. ,ಬ ವಾವಳಿಯ ಗೊಂದಲ ವಿಲ್ಲ . ಗಿರಿಯ ಳಿದಂತೆ ಕ ಥೆ ನೇರ ವಾಗಿ ಸಾಗು ತ್ತದೆ. ಅತ್ಯಾ ,ದು ನಿಕ ತ ತ್ತ್ವ ನಿಬಿಡ ವಾದ ಮೃತ್ಯು ಳಕ ಮೆಚ್ಚು ವ ಉತ್ತಮ ಪತ್ತೇದಾರಿ ಕಾದ ಂಬರಿಗ ೂ ಕ ಡಮೆಯಿಲ್ಲದ ಆಸ ಕ್ತಿಯ ನ್ನ ಸಾದ್ಯ ಂತ ವಾಗಿ ಮೂಡಿಸು ತ್ತದೆಯ ಬ ದು ಕ ಥೆಗಾರ ನ ನಿರೂಪ ಣಾ

ಕೌಶಲ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ. ಈ ಬಗೆಯ ಕಥೆಗಳ ಆಸ್ವಾದಕ್ಕೆ ಜಾತಿಮತ ,ದುಮ ಞದಿಗಳು ಅಡ್ಡ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ.
ಜೀವನ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಪತ್ತ ಮೀಕಗಳನ್ನ, ಮನುಷ್ಯಸ್ವಭಾವದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಹಾಗೂ ಸಂಕೀರ್ಣ
ಪಾತಳಿಗಳನ್ನ ಇಷ್ಟು ,ದ್ವನಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟ ,ದಾರ್ಮಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳು ಅಪರೂಪ.

ಕನ್ನಡ ಚಂಪೂ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಡುನಡುವೆ ಬರುವ ನಡುಗಡ್ಡೆ ಗದ್ಯವನ್ನ ಬಿಟ್ಟರೆ, ಆದ್ಯಂತವಾಗಿ ಗದ್ಯದಲ್ಲೇ ಕೃತಿರಚನೆ ಮಾಡಿರುವುದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ. ಆರಾಧನಾ ಕರ್ಣಾಟ ಟೀಕ, ಚಾವುಂಡರಾಯ ಪುರಾಣ, ಸಿಂಹಾಸನದ ಕಥೆಗಳು, ಮುದ್ರಾಮಂಜೂಷ, ಕಲಾವತಿ ಪರಿಣಯ, ರಾಜಾವಳಿ ಕಥಾಸಾರ, ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜ ವಂಶಾವಳಿ, ಅದ್ಭುತ ರಾಮಾಯಣ ರಾಮಾಶ್ವಮೇಧ – ರಾಜೇಂದ್ರನಾಮೆ ಮುಂತಾದ ಗದ್ಯಗ್ರಂಥಗಳಿವೆ; ಪದ್ಯಕಾವ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಗದ್ಯಕಾವ್ಯಗಳು ಕಡಿಮೆ, ಗದ್ಯಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹುಲುಸಾಗಿಲ್ಲ. ಕವಿರಾಜ ಮಾರ್ಗಕಾರನ ಹೇಳಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಪೂರ್ವದ ಹಳಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಗದ್ಯಕೃತಿಗಳೂ ಇದ್ದುವು; ಅವು ಯಾವುವೂ ಉಳಿದು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಗದ್ಯಕೃತಿಗಳ ಸುಗ್ಗಿಗೆ, ಸಿರಿಬೆಳೆಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕೇ ಬರಬೇಕು. ಹಳಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪರಿಮಿತ ಗದ್ಯಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದದ್ದು ,ಬ್ರಾಜಿಷ್ಣುವಿನ ಆರಾಧನಾ ಕರ್ಣಾಟ ಟೀಕಾ.

,ಬ್ರಾಜಿಷ್ಣುವಿನ ಕೃತಿಯನ್ನ ಕನ್ನಡದ ಚೊಚ್ಚಲ ಕೃತಿಯನ್ನಾಗಿಸಿರುವ ಗುಣಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖವಾದುದು ಅದರ ಅನನ್ಯ ಶೈಲಿ. ಕಥೆಗಳ ವಸ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತ–ಪ್ರಾಕೃತಗಳಲ್ಲಿರುವಂಥದು ; ಅದನ್ನ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತರುವಾಗ ಹೊಸ ,ಬಾಷೆಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಕುವ ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಅಂಶಗಳು ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ಮೂಲಕ್ಕೆ ಮೆರುಗು ಕೊಟ್ಟಿವೆ. ಒಂದು ಸ್ಥಳದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ತಂತಿ ಕಳಿಸುವಾಗ, ಕಡಿಮೆ ಮಾತು ಬಳಸಿ ಹೆಚ್ಚು ಅರ್ಥ ಹೊರಡಿಸುವಹಾಗೆ, ,ಬ್ರಾಜಿಷ್ಣುವಿನ ಕನ್ನಡ ತನ್ನ ಹಿತಮಿತದಿಂದ ಬೆರಗು ಕಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಕವಿಯ ಪ್ರಾಸಾದಿಕ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ, ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹೂ ಸುರಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಹೊಮ್ಮುವ ವಾಕ್ಯ ಸೌಂದರ್ಯ ತನ್ನ ನಿರಾಭರಣ ಗುಣದಿಂದ ಓದುಗರ ಮನಸ್ಸಿನ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. [ಈ

ಪಾರ ದರ್ಶಕ ಶೈಲಿಯ ನ್ನ ಉದಾಹ ರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ವಿಸ್ತಾರ ವಾಗಿ ನನ್ನ ಮಹಾ ಪ್ರ ಬಂಧ ದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಭ್ರಾಜಿಷ್ಣುವಿನ ಕಥೆಗಳು ಇಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಶೈಲಿಯ ಸೊಗಸನ್ನು ಕುರಿತು ಸಂಗ್ರಹ ವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿಕೊಡು ತ್ತಿದ್ದೇನೆ.]

ತುಂಬ ಗಂಭೀರವಾದ ದಾರ್ಶನಿಕ ತತ್ತ್ವ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಗೆ ಕಥನ ಮಾಧ್ಯಮವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿರುವ ಅರ್ಥ ಭ್ರಾಜಿಷ್ಣುವಿನದು. ಎಲ್ಲೂ ಮುಖ ಮುರಿ, ಗಾಂಭೀರ್ಯದ ಮಿತಿ ಮೀರದಂತೆ, ನಿಯಂತ್ರಿಸಿಕೊಂಡು ನಡೆಯುವ ಹೊಣೆ ಆತನದು. ಭ್ರಾಜಿಷ್ಣು ಹುಟ್ಟು ಕವಿ ಕಲಾವಿದ, ಕಥೆಗಾರ; ಆದರೆ ಆತ ಆರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ವಸ್ತು ಅವನ ಸೃಜನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಪೂರ್ಣ ಬಳಕೆಗೆ ಸೀಮಾರೇಖೆ ಎಳೆದಿದೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಸಿದ್ಧ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೇ ಆತ ತನ್ನ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಭ್ರಾಜಿಷ್ಣುವಿನ ಕನ್ನಡಗದ್ಯದ ಲಯಗಾರಿಕೆ ಸಿದ್ಧಿಸಿದೆ; ಭಾವಗೀತೆಯ ತೀವ್ರತೆ ಪಡೆದು ಆತನ ಗದ್ಯದ ನಡೆಯ ಬೆಡಗು ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಮುದಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಥೆಯ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟ ಶಬ್ದ-ವಾಕ್ಯಗಳು; ಇಂಪಾದ ನುಡಿಗಳು, ತಿರುಳುಳ್ಳ ಮಾತುಗಳು. ಸಂಸ್ಕೃತದ ಆರ್ಭಟವಿಲ್ಲ. ದೀರ್ಘಸಮಾಸಗಳ ಆಡಂಬರವಿಲ್ಲ. ಪಾಂಡಿತ್ಯದ ಉರುಬಿಲ್ಲ. ಭಾಷೆ ಭಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಅದರಲ್ಲಿ ಬೊಜ್ಜಿಲ್ಲ. ಒಳ್ಳೆಯ ಕನ್ನಡ, ಸಾರವತ್ತಾದ ಕನ್ನಡ, ಮಿತವಾದ ನುಡಿ. ಹಿತವಾದ ಸೊಲ್ನುಡಿ, ಹಿತಮಿತ ಮಾತುಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ನುಡಿಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಮೊನಚು ಬರಬಹುದು ಇಲ್ಲಿ ಅನುಭವವೇದ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡವನ್ನು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತತೆಯಲ್ಲಿ ಅರಳಿಸುತ್ತಾ ಸಾಗುವ ಗದ್ಯ ಬೀಸುವ ಚಿತ್ತಾರಗಳು ಹೃದ್ಯವಾಗಿವೆ:

"ಅಮ್ಮಾ ಊರ್ಮಿ ಜಗಣಬಾ ವಿಯೋಗೋರ್ವ೦+
ಮಹಾತ್ಮ ದುಷ್ಟಂಬಂದಿದಿರ್ಣನೆ +
ಆತನಂನೀ ಪೂಡಗೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಬನ್ನಿ೦+

ಎಂದಿೂಡಿ+ಅಂತಿಗಿರ್ರುವ್ +ಎಂದು +ಆತ ನು ಂಪ್ರೊ ೀಗಿ+

ಒಡ ಗಿೂಂಡು ಬಂದು +ಆತನ ಶ್ರಿ ಏ ಂಪ್ರೊ ೀಗಿ+

ದಿವ್ಯ ಏ ಷ್ಟ+ ಆಹಾ ಾರ ಏ ನುಡಿರ್ದನ್ ”

ನಿರು ಕಾದ ಶಕ್ತಿಶಾಲಿಯಾ ಾದ ಸ ಣ್ಣಪು ಟ್ಟ ವಾಕ್ಯ ಗಳು, ಅರ್ಥ ಸಂಯಾಹ ನದಲ್ಲಿ ಗೋ ಜಲಿಲ್ಲ , ಕ್ಲಿಷ್ಟ ತೆಯಿಲ್ಲ , ಉಕ್ತಿಗ ಳು ಬಿಟ್ಟ ಬಾಣದ ಂತೆ ಗು ರಿ ಮು ಟ್ಟು ತ್ತವೆ. ಗ ದ್ಯದ ಗ ತಿಯ ಲ್ಲಿ ಆಕರ್ಷ ಕ ಲ ಯ , ಗ ಜಾಾಂಭೀರ್ಯ ದ ತ ೂಕ,ಹ ಳಿ ತ ಪ್ಪದು ಸೀ ರಿ ಓಟದ ಲ್ಲಿ ವೇಗ ಹ ೆಚ್ಚು. ಉಸಿರಾಡ ಲೂ ತ್ರು ರು ಸೂತ್ತಿಲ್ಲ ದಂತೆ ಕ ಥೆಗಳು ಘಟನೆಗಳು ದ ಡದ ಡನೆ ಹ ರಿದಾಡು ತ್ತವೆ. ಕ ವಿ ಸಹ ಜವಾದ ರ ಸಾದ್ರ್ರ ದೃಷ್ಟಿ ಕ ಣ್ಣು ತೆರೆದೇ ಇರು ತ್ತದೆ:

“ಎಮ ಗೆ

ಸೌಭಾಗ್ಯ ವಿಲ್ಲದ ವರ್ಗ

ಬಿ ತ್ತರ ನ ದೆಸೆಯ ದಪ್ಪ ಸ ೂಬ ಂ ಪಾಟ ಯು ವಿಲ್ಲದ ೂರ್ಗ

ಬಸಿಲು ಂ ಮ ಗನ ಂಎಂತ ಕ್ಕ ಂ

ನೀ ಮ ಾವಾನುಂ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಮ ಳ್ಳೂರ ಲ್ಲಿ

ಬಸಿಲು ಂಗ ಏ ನ ಏ ಸ ಆರ ಯ್ಯ ಂ

ಎಮ್ಮ ಲ್ಲಿ ಏನನಾರ ಯ್ವರ್ ”

ಆರು ಾ ಸ ಯ್ಗರ್ದ ಭಾವ ತ್ರು ಪ್ತಿಗೆ ತಕ್ಕಹ ಾಗೆ ಮುತ್ತಿನ ಂತೆ ಸೋಸಿ ಆರಿಸುವ ನ ಯ ಮ ಾತು ಗಾರಿಕೆ. ಎರ ವಲ್ಲ ದ ಕ ನ್ನ ಡ ನೆಲ ದ ಬೆಳೆಯ ಸೊ ವ ತಾಜಾತ ನ. ಅಚ್ಚ ಗನ್ನಡದ ಸಂಸ್ಕಾ ರ ಪ ಡೆದ ಕು ರುಲು . ಪ್ರತಿಭಾಪೂರ್ಣ ವಾದ ಉದಾತ್ತವಾಣಿ. ಬೆಳ ಗು ಪ್ರಸನ್ನತೆಯು ಕ ವಾಣಿ. ತ ನ್ನೊಳ ಗು ದ್ದು ತೋರಿಸಿ ಮ ರಳ ಹಾಲೆ ತಿಳ್ಳ ಗೆ ನ ಗು ನ ಗು ತ್ತ ಹ ರಿಯು ವ ತಿಳಿನೀ ರಿನ ಹ ೊಳೆ.

ಎಲ್ಲಿ ರು ೂ ಪಾಚಿಗ ಟ್ಟ ತ್ತಮಿಲ್ಲ , ನಿಂತು ಹ ೆ ೂಗಿ ಮ ಲ ೆ ಯು ತ್ತ ಮಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಗದ್ಯ ವನ್ನ ಓದು ತ್ತ ದ ಓದಿಸು ತ್ತ ದ ಕೇಳು ತ್ತ ದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸು ಖಾನು ಬವ ಪ ಟ್ಟು ಟಮಿಲ್ಲೂ ಸ ಣ್ಣ ಸ ಣ್ಣ ಹ ಣತಿಹ ಟ್ಟಿದಯಿ, ನಕ್ಷ ತ್ರ ವಿ ನು ಗು ಯಿ, ಹ ರ ಳು ಕೀಲಿಸಿದ ಯಿ ಕ ನ್ನ ಡು ಸ ೂಣ್ಣು ಡಿ ಳು ಜಾಣ್ಣ ಡಿಗ ಳು ಲ ಕು ಕ ಹ ೆ ೂಕ ಯು ತ್ತವೆ. ಒಂದೇ ಕೃತಿಯ ಲ್ಲಿ ಸ ರ ಳತೆ ಸಹಜತೆ ಇಷ್ಟು ನಿರಾಯ ಾಸ ಸಹ ಜವಾಗಿ ಹೇಗೆ ಸ ಮ ಾನ ವಾಗಿಹ ೆ ಣಿದು ಕೊಳ್ಳು ತ್ತ ದ ಆಪು ರ ೂಪ.

ಕ ನ್ನ ಡ ,ಬಾಷೆಯ ಬಳ ಕೆಯ ಲ್ಲಿ ಕ ಥೆಗಾರ ತೇ ೂರಿರು ವ ಎಚ್ಚ ರ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ತೆಯಿ ದಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ನ ಕ ಥೆಗ ಳಿಗೆ ಮಾಸ ದ ಹ ೆ ೂಸ ತನ ಬಂದಿದೆ. ಈ ,ಬಾಷೆ ನ ಮ್ಮ ಇಂದ್ರಿ ಯ ಗ ಳನ್ನು ದಟ್ಟವಾಗಿ ದು ಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮ ತ್ತು ಸು ತ್ತು ಬಳ ಸು ಇಲ್ಲ ದಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ವಾಗಿ ಮು ಖಾಮು ಖಿಯ ಾ ಗಿ ಮ ಾತಾಡಿಸು ವ ರೀ ತಿ ಅಪ ರ ೂಪ ದ ಅನು ,ಬವ ಅದು ಅಲ್ಲ ಲ್ಲಿ ಆಡು ಮಾತಿನ ದ ನಿಗ ಳನ್ನ ಅಬಿ ನ ಯಿ ಸು ತ್ತದೆ:

> ಅರ ಸರಿಯ ೂರಾರ್ ; ಇತ್ತ್ರಬಾ ನ ಗ ತ್ರಿ; ಅರು ಚಾ ಮೇಕ ಮ ದ್ಧಂ
> ಮ ಾಡಿಸಿದಿರಿಲ್ಲ ; ಈ ಪ್ರೊ ಟೆ ತ್ತ ಪ್ರೊ ೀದ್ಪ್ಪಯ ್; ಎನಗೆ ಪೆಂಡ ತಿಯ ಪ್ಪ;
> ಮಾ ೆ ಕ ೂಸ ನೀರು ಕು ಡಿಯಲ ೆ ಡೆಯ ್ತ ಮಾ ೆ ರು ಣ್ಣಂಗಳಿರಾ ನೀ ಖೀ ತ ನಂ
> ಕ ೂಂದಿರಿ: ಕೂಸ ನಾರ್ಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಪಿರಿ: ನಿನ ಗೆ ಬೇನೆ ಮಾಡಿತ್ತಿ; ನೀ ನೀಕೆ
> ನ ಕ್ಕ ಪ್ಪಿಯ ಮ ಮ್ಮ!

ವಿವ ಕ್ಷಿತ ಅರ್ಥ ಪ್ರ ತೀತಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಕ ೂ ಅಷ್ಟ ನ್ನ ಆಳ ವಡಿಸಿ ಔಚಿತ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಯ ನ್ನ ಕಾಪಾಡಿರು ತ್ತದು ,ಬ್ರಾ ಜಿಷ್ಣು ವಿನ ಸಾಧ ನೆ. ಅವ ನ ಶೈಲಿಯ ಲ್ಲಿ ಹ ಾಳ ತದ ಯಿಹ ರಿತ್ತ ಇದೆ. ಹ ದ ತ್ತ ಇದೆ, ಹ ತ್ತೋಟಿಯ ೂ ಇದೆ. ವ್ಯಾಕಾರ ಣ ಲ ಘಿಸು ತ್ತ ದ್ದಿಲ್ಲ ಇನ್ನೂ ಬೆಳೆಸಲು ಅವ ಕಾಶ ವಿುವಾಗ ಕ ೂಡು ಸ ಯ ವ ದ ಕ ಡಿವಾಣವನ್ನು ಸ ಡಿಲಿಸುತ್ತು ದ್ದಿಲ್ಲ. ಸಾರಾಗ್ರಾ ಹಿತ್ವದ ಲ್ಲಿ ಕ ವಿ ವಿಶ್ವಾಸ. ಖಚಿತ ವಾದ ,ಬಾವಾಬಿವ್ಯ ಕ್ತಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಆತ ನ

ಮಿತವ್ಯಯ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಶಬ್ದಗಳ ದುಂದುಗಾರಿಕೆಯಿಲ್ಲ. ಸ್ವನಾತಿರೇಕಗಳ ಗಯ ಗುಣಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಗದ್ಯದ ಸಕಲ ಸಾಗಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿ ಹೊಸೆದ ಬ್ರಾಜಣ್ಣನವರ ಕನ್ನಡ, ಓದುಗನನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಆಪ್ತವಾಗಿ ಸೆಳೆದು ಪರವಶಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಗಡಸು ಪಿಡಸುಗಳಿಂದ ಆಡುನುಡಿಯ ಸೊಗಡು ಮತ್ತು ನಾಟಕೀಯ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಧಾಟಿಗಳು ಈ ಗದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಾಸು ಹೊಕ್ಕಾಗಿವೆ:

“ಮಗನೆ ನಿನಗೆ ಪಟ್ಟಗಟ್ಟಲು ಬಗೆದಪ್ಪೆನ್
ಅಯ್ಯಾ ಎನಗೆ ನೀವು ಂ ರಾಜ್ಯ ಪಟ್ಟಗಟ್ಟಿದಪಿರೊ
ಮೋಕ್ಷ ಪಟ್ಟಂಗಟ್ಟಿದಪಿರೋ ?
ಮಗನೆ ನಿನಗೆ ಮನುಷ್ಯರಾಜ್ಯ ಪಟ್ಟಗಟ್ಟಿದಪೆನ್
ದೇವಾ, ರಾಜ್ಯಪಟ್ಟಬಂಧನಮಂ ಮೋಕ್ಷಸುಖರಾಜ್ಯ ಪಟ್ಟಬಂಧನಮಂ ಎಂತು ?
ಮೋಕ್ಷ ಸುಖರಾಜ್ಯಪಟ್ಟವಂತಪುದಾಗಿರ್ಯ್ವಂಗೆ ಕಟ್ಟುವುದ.
ಅಂತಪ್ಪುಡೆ ಮನುಷ್ಯರಾಜ್ಯ ಪಟ್ಟವ ಸೊಲ್ಲನೆ, ಎನಗೆ ಮೋಕ್ಷ ರಾಜ್ಯ ಪಟ್ಟಗಟ್ಟಿವ ್.
ಮಗನೆ ನೀನಿನ್ನುಂ ಕೂಸೈ. ಬಾಲ ಪದ್ದಿಯ ನ್ಸಿಗಂಬಟೆದು. ಅರಸುಗಿರ್ದು,
ಇಷ್ಟ ಮೃ ಕಾಮಭೋಗಂಗಳನನು ಬವುತ್ತುಂ ಬಳೆಕ್ಕೆ
ಪಶ್ಚಾತ್ಕಾಲದೊಳ್ ತಪಂಬಡುವುದ.
ಅನ್ನೆಗಂ ಸಾಪರೂ ಬಾಲ್ವರೂ ಎಂತೆಳೆಯಲಕ್ಕುಂ ಮನುಷ್ಯರ ಬಾಟಂ (ನಿಲ್ಲದು)
ಭೋಗಂಗಳುಂ ಕಿಂಪಾಕಫಳದೊಳೋರನ್ನವು. ರಾಜ್ಯದೊಳಪ್ಪ ಭೋಗಸುಖಂಗಳನಿಲ್ಲಿಂ

ಬ್ರಾಜಣ್ಣ ಕನ್ನಡ ಗದ್ಯಶಿಲ್ಪಿ. ಆತನದು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಹೊಸ ಆಯಾಮ ತಂದುಕೊಟ್ಟ ಮಹಾಗದ್ಯ. ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆ ಮತ್ತು ದೇಸಿಯನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡ ಬ್ರಾಜಣ್ಣ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ದಿಕ್ಕನ್ನೂ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನೂ ಬದಲಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಆರಾಧನಾ ಕರ್ಣಾಟ ಟೀಕಾ ಕನ್ನಡ

ಗ ದ್ಯಲ್ ೋಕ ದ್ಲ್ಲಿ ಉಜ್ವಲ ದ್ೋಪ ಸ್ತಂಭ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ನ ಗ ದ್ಯ ಸಾಲ ಂಕೃತವಾಗಿದ ಸಾರ ವತಾಾಗಿದ ಗ ಭೀರ ವಾಗಿದ ಶ ಕ್ತಿಯು ತವಾಗಿ, ಸ ಪ ತಾಕ ದ ದ್ೋಸಿ ಶೈ ಲಿಯು ಳ್ಳದ.

ಆಕ ಟಿದಲ್ಲಿ ಕಿಲವು ವಾಕ್ಯಗಳು, ಪದ್ಪುಂಜಗಳು ಪು ನರುಕ್ತವಾಗು ವುದ ಟು. ಹಾಗಿದ್ದೂ ಚ ಮಿತ ಚ ಷಣದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರು ವು ದ್ಲ್ಲಿ. ಪ್ರ ತಿ ಕ ಥೆಯಲಲ್ಲೂ ಅನಿವಾರ್ಯ ವಾಗಿ ಪುನ ರಾವೃತ್ತಿಯಾಗು ವ ಅಂಶ ಗಳು ಕ್ಷ ಮ ರ್ಹ ವಾಗು ತ್ತವ. ಈ ಪು ನರಾವೃತ್ತಿಯು ಮಹಾತಾನ ವಲ್ಲ ವಿಯು ದನ್ನು ಮ ನಗಾಣಬೀಕಾದರೆ ಪ್ರ ತಿಯೊಂದು ಕಥೆಯ ನ್ನೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಘಟಕ ವಾಗಿಯೇ ಪ ರಿಶೀಲಿಸ ಬೇಕು. ಏಕಿಂದರೆ ಇದ್ ಸ ಕಲನವು ನ್ನು ಚ ಪೂ ಷಟ್ಪದಿ ರಗಳೆ ಕಾವ್ಯ ಗಳಂತೆ ಅಖಂಡವಾಗಿ ಪ ರಾಮರ್ಶ ಮ ಹಾ ವು ದ್ಕ್ಕೆ ಕಿಲವು ನಿರ್ಬಂಧ ಗಳಿವ; ಇದು ಗ ಭಿನ್ನ ಕ ಥೆಗಳ ಸ ಕಲನ, ಯ ಪು ದ ಆದು ನಿಕ ಸ ಕಲನವನ್ನು ವಿಮ ರ್ಶಿಸು ವಾಗ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕ ಥೆಯ ನ್ನು ತ ನಿಯಾಗಿ ಪರೀಶಿಸುತ್ತೇವ; ಅಂತಿಯೇ ಒಟ್ಟಾ ರಿಲ್ ೇಖಕ ನ ಪ್ರೇರಣೆ, ದ ೋರಣೆ ಕು ರಿತು ಪರೀಶಿಸುತ್ತೇವ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ನ ಸ ಕಲನವನ್ನೂ ಇದರಂತೆಯೇ ಅವಲೋಕಿಸಬಹುದು. ಆದ್ದ ರಿಂದ ಪು ನರುಕ್ತಿಯು ಮಾ ತು ಗಳಿಗೆ ಆಯಾ ಕ ಥೆಯ ಸಂದ್ರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಆಯಾ ಪ್ರ ಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಬಲ್ ಇಯಿದ

ಸು ಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮಿಯು ಕಥೆಯನ್ನು ಹೆನ್ಲ್ ತ ರ್ದ ಯ ಶಸ್ವಿ ಅಳವಡಿಕೆಗೆ ಉತ್ತಮ ಉದಾಹ ರಣಿಯಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ ಕ ಡಿದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಕಥೆ ಬೆಳ್ಳು ವ ಹಿಂದಿಳಕು, ಬ ವಿ ಬಾನು ತಬ್ಬಿ, ಹ್ ೋಸ ಆಯಾ ಮ ಗಳತ್ತ ಹ್ ೋಗು ಳ ತ್ತ. ಹಿಂದಿನೆರಡು ಭ ವಗಳನ್ನು ಭ ಹ್ಯವಾಗಿ ಬೆಳಗುತ್ತದೆ, ಮ ಂದಿನ ಮ ೋರು ಭ ವಗಳ ಪಲ್ ಹ್ ೋಸಲು ಬೆಳಕನ್ನು ಹ ರಿಯಿ ಸು ತ್ತದೆ. ಇದ್ ಭಾರತದ ಪೂ ರ್ವ-ಪಶ್ಚಿಮ ಮ ತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ೋತ್ತರ ಗಳವರೆಗೆ ಕ ಥೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ ಹಿಗ್ಗಿ ಹ ಬ್ಬುತ್ತದೆ. ಕ ಥೆ ಅನಾವರ ಣ ೋಳ್ಳು ವುದು ಅಂಗ ನಾಡಿಗೆ ಸೇರಿದ ಚ ಂಪಾನ ಗರದಲ್ಲಿ, ಅದು ಅಂಕು ರಿಸು ವು ದ ತಿಂಕ ಣ ಕ ಡು ತ ಡಿಯ ಮಲ ಯ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಅದು ದಾಂಗು ಡಿಯಿಡು ವು ದ ದ್ರ ಮಿ ಡ ರ ದ ಉತ್ತರ ವ ದರಿ ಯಲ್ಲಿ. ಮ ಂದಿ ವಲ್ಲ ಮಿಸ ವು ದ ಸು ರಟ ನಾಡಿನ ಗಿರಿನ ಗರಿಯಲ್ಲಿ,

ಅದು ಪ್ರಮುಖದ ಕಥೆಯ ಕೇಂದ್ರ ಪಾತ್ರವಾದ ಸುಕೌಶಲನ ಹುಟ್ಟಿಗೆ ತೊಟ್ಟಿಲವಾದ ಮಗಧದ ರಾಜಗೃಹದಲ್ಲಿ. ಇದರ ಪರ್ಯವಸಾನವಾದರೂ ಮೊಗ್ಗಳಗಿರಿಯ ತುದಿಯಲ್ಲಿ. ಜತೆಗೆ ವಿದ್ಯಾಧರರ ಭವನಗಳು, ವಿಜಯಾರ್ಧ ಪರ್ವತದ ತೆಂಕಣ ಬಡಗಣ ಶ್ರೇಣಿಗಳ ನಿವಾಸಗಳು. ಒಂದು ಜೀವಕ್ಕೆ ಜಿಗಿದು ಹತ್ತಿದ ಬಳಿ ಮತ್ತೆ ಭವ ಪಡೆದ ಭವಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಸುಕೇಶಿನಿ-ಮಲರು ಸುಧುರಸಿಯ ಆಸಿರು ಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿರಮ್ಯವಾಗಿ ಹರಳುಗೊಳಿಸಿ ಕೇಳಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಥೆಗಾರನಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾದ ಕಥನ ಕೌಶಲ ಈ ಸುಕೌಶಲ ಸ್ವಾಮಿಯ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟಿದೆ. ಅಗಲಿಕೆಯ ನೋವು ತಾಳಲಾಗದೆ, ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರಿಗಾಗಿ ಪ್ರಾಣ ಬಿಡುವ ಆದರ್ಶ ಪ್ರೇಮಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಸಿಗುತ್ತಾರೆ.

ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಉಜ್ವಲ ವಿನ್ಯಾಸವುಳ್ಳ ಕೃತಿ. ಚರಿತ್ರೆಯ ಹಂಗು, ಆಶ್ರಯದಾತರ ಮೆಚ್ಚು ಇರದ, ದರ್ಪದ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಗೋಜಿಗೆ ಬೀಳದ ಕೃತಿ. ತಿರುಗಿರಿ ಬನಸಿರಿ ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರ—ಈ ಬಗೆಯ ಸಂಕಲ್ಪಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮಾಡುವ ವರ್ಣನೆಗಳಿಲ್ಲ.

ಆರಾಧನಾ ಕರ್ಣಾಟ ಟೀಕೆ ಗ್ರಂಥವು ತಾನು ಹುಟ್ಟಿದ ಸಮಾಜದ, ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ದಿಗ್ದರ್ಶಕವಾದ ದಾಖಲೆಯೂ ಆಗಿದೆ. ಭ್ರಾಜಿಷ್ಣುವು ತನ್ನ ಸುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರವನ್ನು ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾದ ವಿಷಯಗಳಿಂದ, ಸಂಯಮಪೂರ್ಣವಾದ ಸಂಗ್ರಾಹಕ ಶಿಸ್ತಿನಿಂದ ಗ್ರಹಿಸಿ, ಸೊಗಸಾದ ಗದ್ಯರೂಪದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ; ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಲಿಪ್ತ ನಿಲುವಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಸಾಕ್ಷೀಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾದ ಅವನತಿಯ ಅಪಮೌಲೀಕರಣದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪಳೆಯುಳಿಕೆಯೂ ಇವೆ. ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ, ರಾಜಕೀಯ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಮಾಜವಿಜ್ಞಾನ ಇತಿಹಾಸ—ಮುಂತಾದ ಜ್ಞಾನದ ಜ್ಞಾತಿಶಿಸ್ತುಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳವರೂ ಸಂಗ್ರಹಯೋಗ್ಯ ಸಾಭ್ಯಸನೀಯ ಎಂದೆನಿಸುವ ಮತ್ತು ಅನ್ಯತ್ರ ದುರ್ಲಭವಾದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಈ ಆಕರ ತನ್ನ ಒಡಲಲ್ಲಿ ಮಡಗಿಕೊಂಡಿದೆ. ಎಷ್ಟೊಂದು ತೆರೆದ-ತೆರದ ಮನಸ್ಸುಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಮುದಗೊಂಡು

ಮಾತಾಡಿವೆ, ಮುಡಿಡಿಮುಲು ಕಾಡಿವೆ! ಈ ಕೃತಿಯ ಶಬ್ದಶರೀರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂ ವ್ಯದಾಳಿರುವ, ಉಸಿರಾಡುವ ಎಷ್ಟೋ ಮೌಲಿಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನ ಜೀವಂತ ಚಿತ್ರಗಳ ಕುಸುರಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

ಒಬ್ಬ ಧೀರ ರಾಜನ ಚಿತ್ರವನ್ನ ಅಕ್ಷರ ಶಿಲ್ಪದಲ್ಲಿ, ಗದ್ಯದುಲುರುದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಸಾವರು ವರ್ಣದ ಬಿಡಿಸಿದ್ದಾನೆ ನೋಡಿ:

–ಗುರುದತ್ತಸಿಂಬಿನ ರಸನಾತ ಸತ್ಯದ ರೂಪಲಾವಣ್ಯ ಸೌಭಾಗ್ಯ

ಕಾಂತಿದೀಪ್ತಿದ್ಯುತಿ ಕೀರ್ತಿ ಶೌರ್ಯ ವೀರ್ಯ ಬಳ ಪರಾಕ್ರಮ ಸೂಡಿಯೊಂ

ಸಮರುಪಸಸ್ನಾತ್ ಕಾಮದೇವನಿ ಆದ ಮಹಾಂಪ್ರಚಯಡ ದೋರ್ದಂಡನುಂ

ಬಲಗಣಿತ ಸಂಪರವಡಲಗಳಂಪಲತ್ತುವನಿಜೆದೊ

ಟ್ಟಯಿ ಸಿಕೊಂಡಾಳ್ದ ತ್ರಿಭುವನ ವ್ಯಾಪ್ತಂ”–

ಹಲವು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಹೇಳಬಹುದಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನ ಒಂದೊಂದೇ ವಿಶೇಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಹರಳುಗೊಳಿಸಿರುವ ಬ್ರಾಜಿಷ್ಣುಕವಿಯ ಚಿತ್ರಕಶಕ್ತಿಯನ್ನ ತೋರಿಸುವ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳ ನೂರಾರು. ಹಳಿರು ಕಥೆಗಳಿಗೆ ಹೊಸಬಣ್ಣ, ಕಳೆ ಮುಖ ಬಂದಿದೆ. ಬ್ರಾಜಿಷ್ಣುವಿನ ವೇಳೆಗಾಗಲೇ ಪ್ರಾಕೃತದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣೊಡೆದಿದ್ದ ಕಲ್ಪನೆಗಳು ಕನ್ನಡ ಟೀಕಾಕಾರ ಮತ್ತು ಕಥೆಗಾರ ಬ್ರಾಜಿಷ್ಣುವಿನಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಾಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ಕನ್ನಡಲೇಖಕನಾದ ಬ್ರಾಜಿಷ್ಣುವಿನ ಸ್ವಂತಿಕೆಯ ಸ್ವರೂಪ– ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿಡಲು ಅಗತ್ಯವಾಗುವ ಸ್ಪಷ್ಟ ಪೂರಕ ದಾಖಲೆಗಳ ಪರೀಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಖಚಿತವಾದ ಬೆಲೆಕಟ್ಟುವ ಕೆಲಸದ ವಿವರಣೆಗೆ ಹಿಂಜರಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಪರಂಪರೆಯನ್ನ ನಿರಾಕರಿಸದ ಅದ್ಯತನ ಜೀವನದೃಷ್ಟಿಯೂ ಸೃಜನಾತ್ಮಕವಾದ ಕಾರರುತ್ರೀ ಪ್ರತಿಭೆಯೂ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹೃತವಾಗಿರುವುದನ್ನ ನಿರಾಕರಿಸುವಂತಿಲ್ಲ.

ಬ್ರಾಜಿಷ್ಣು ಪರಿಣತನಾದ ಲೇಖಕ. ತ್ರಿಬಾಷಾ ಪಂಡಿತ. ಲೌಕಿಕವನ್ನೂ ಆಗಮಿಕವನ್ನೂ ಸಮನಾಗಿ ಬಿಸಿದ ನಿಪುಣ. ಆತನ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಜಿನದರ್ಶನವನ್ನೂ ಕಾವ್ಯದರ್ಶನವನ್ನೂ ಅರಿಯಬಹುದು. ಬ್ರಾಜಿಷ್ಣುವಿನ ಆರಾಧನಾ ಕರ್ಣಾಟ ಟೀಕಾ ಗ್ರಂಥ ಕನ್ನಡ ಕಥಾ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೇ ಅಲ್ಲದೆ ಒಟ್ಟು ಭಾರತೀಯ ಕಥಾ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಅಮೂಲ್ಯ ಕೊಡುಗೆ.

ಬ್ರಾಜಿಷ್ಣುವು ಚರಿತ್ರೆಯ ಎಳೆಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಥೆಗಳ ನಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆತ ಟೀಕಾದ ಅದರಿನಿಂದ ಚರಿತ್ರೆಯ ಲೋಕವನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಜರಡಿ ಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿನ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಿ ವಿವೇಚಿಸಬಹುದು.

೧. ಚಾರಿತ್ರಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು: ಅಭಯಕುಮಾರ, ಅಶೋಕ ಚಕ್ರವರ್ತಿ, ಒದ್ದಾಯನ ರಾಜ, ಕುಣಾಳ, ಚಂಡ ಪ್ರದ್ಯೋತ, ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ ಮೌರ್ಯ, ಚಾಣಕ್ಯ, ಶ್ರೇಣಿಕ-ಇತ್ಯಾದಿ; ನವನಂದರ ವಿಚಾರವೂ ಬಂದಿದೆ.

೨. (ಚಾರಿತ್ರಿಕ) ಧಾರ್ಮಿಕ ಪುರುಷರು: ಆರ್ಯ ಸುಹಸ್ತಿ, ಭದ್ರಬಾಹು, ವರ್ಧಮಾನ, ವಿಶಾಖಾಚಾರ್ಯ, ಸುದರ್ಶನ ಚರ್ಯ, ಸ್ಥೂಲಭದ್ರಾಚಾರ್ಯ-ಇತ್ಯಾದಿ.

೩. ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಸ್ಥಳಗಳು: ಉಜ್ಜೇನಿ, ಚಂಪಾನಗರ, ಪಾಟಲಿಪುತ್ರ, ಮಗಧ ರಾಜ್ಯ, ರಾಜಗೃಹ, ವಿಪುಲಾಚಲ, ವೈಭಾರಗಿರಿ, ಸಮ್ಮೇದಗಿರಿ, ಸುರಟ್ಟ ಸುರಾಷ್ಟ್ರ (ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ)- ಇತ್ಯಾದಿ.

ಈ ಮೂರೂ ನಿಲುವುಗಳಲ್ಲಿ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅಂಶಗಳ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬಹುದು: ನನ್ನ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಮಿತಿಗೆ ಅದರ ನೀರ್ಪಡಿಗೆ ಔಚಿತ್ಯ ಕಾಣದುದರಿಂದ ಕೈಬಿಡಲಾಗಿದೆ.

ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಬ್ರಾಜಿಷ್ಟುಣ್ಣಿಷು ಈ ಆರಾಧನಾ ಕರ್ಣಾಟಕೋಶದ ಪಾಠಾಂತರಗಳ ಅಧ್ಯರುನ,ದಾರ್ವಿಕ ಅಧ್ಯರುನ, ಉದಾಹೃತ ಪಧ್ಯಗಳ ಅಧ್ಯರುನ ತೌಲನಿಕ ಅಧ್ಯರುನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯರುನ, ಬಾಷಿಕ ಅಧ್ಯರುನ, ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಅಧ್ಯಯುನ-ಮೊದಲಾದು ಅಧ್ಯಯುನಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಮಹಾಪ್ರಬಧದಲ್ಲಿ (ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ: ಸಮಗ್ರ ಅಧ್ಯರುನ) ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಪೀಠಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅದರ ಸೀಮ್ಟಡಿಯಿಯದ ಪುಟಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆಯು ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಇಂಥಹಲವು ವಿಷಯಗಳವಾಗ್ವಾದಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ. ಆಕಟಿ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುವುದು ಬಹಳವಿದೆ. ಆಸಕ್ತರಾದ ಅಭ್ಯಾಸಿಗಳು ನನ್ನ ಮಹಾಪ್ರಬಧದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿರುವ ವಿಪುಲ ಪೂರಕ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಬಹುದು.

ಆರಾಧನಾ ಕರ್ಣಾಟ ಟೀಕಾಗ್ರಂಥವು, ಹಲವು ಬಗೆಯ ಅಧ್ಯಯನಗಳಿಗೆ ನೆರವಾಗುವ ವಿಪುಲವಾದ, ವೈವಿಧ್ಯಪೂರ್ಣವಾದ ಮಹತ್ವದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಒಡಲಲ್ಲಿ ಮಡಗಿಕೊಂಡಿರುವ ಅಪೂರ್ವ ಗ್ರಂಥ.